

INSERT je zkratka anglického označení „interactive noting system for effective reading and thinking“. Je to jedna ze základních metod kritického myšlení, kterou lze použít v průběhu studia – při četbě naučného textu. Systémem několika značek vyjadřujeme svůj jedinečný vztah k informacím v článku a pomocí znamének jej zviditelňujeme. Značky udržují naši pozornost a pomáhají nám s porozuměním. Používáním značek si studenti zvykají na to, že vzdělávání nespočívá v učení se nazpaměť, ale že sdělení mají promýšlet. Ve finální fázi značky pomohou k rychlé orientaci v textu a k zápisu nejpodstatnějších poznatků, ať již jsou pro nás známé nebo nové, ať s nimi souhlasíme, nesouhlasíme nebo si nad nimi klademe otázku.

Postup během četby:

Studenty požádejte, aby při četbě porovnávali to, co se dozvídají z textu (co říká autor), s tím, co již věděli nebo by ještě chtěli vědět.

1. Při čtení si na okraji článku dělej poznámky metodou INSERT:

- √ Udělej fajfku na okraji textu, jestliže určitá informace v textu potvrzuje, co jsi věděl/a nebo sis myslel/a, že víš.
- Udělej minus, jestliže je informace, kterou čteš, v rozporu s tím, co víš. Tímto znaménkem můžeš označit také nějaký rozpor uvnitř textu.
- + Udělej plus, jestliže informace, kterou se dozvíš, je pro tebe nová a zároveň důvěryhodná.
- ? Udělej otazník, jestliže se objeví informace, které nerozumíš, která tě mate nebo o které by ses chtěl/a dozvědět více.

2. Až si budeš dělat během čtení znaménka, nemusíš označit každou informaci, kterou text obsahuje. Můžeš skončit s jednou nebo dvěma značkami na odstavci, někde více, jinde méně. **(pro naše potřeby semináře použijete od každé značky alespoň dvě)**

3. Označuj informace v textu hned při prvním čtení! Nepostupuj tak, že si nejdřív přečteš text a pak se k němu vracíš.

Postup po četbě:

Vyber si z textu ke každé značce informace, které jsou pro tebe důležité, a zapiš si je do tabulky.

√ (to jsem věděl/a)	+ (to je pro mne informace)	– (to je v rozporu s co jsem věděl/a)	? (k tomu bych chtěl/a vědět víc)

Metoda INSERT při četbě pomáhá:

- získat z textu informace;
- analyzovat text při prvním čtení;
- vybírat informace podle důležitosti;
- třídit informace na známé, nové – důvěryhodné, nedůvěryhodné;
- propojovat známé s novým.

Metoda INSERT při zápisu do tabulky pomáhá:

- vybrat z mých předchozích poznámek pro mne ty nejdůležitější;
- formulovat poznatky i otázky vlastními slovy.